

OSNOVNA ŠOLA ALOJZIJA ŠUŠTARJA

STRATEGIJA ZA SPODBUJANJE RASTI
POSAMEZNIKA V SKUPNOSTI
NA OŠ ALOJZIJA ŠUŠTARJA

Strategija preprečevanja nasilja na OŠ AŠ

September 2024

Februar 2026 (1. posodobitev)

KAZALO:

- I. UVOD
- II. OPREDELITEV PREVENTIVNIH DEJAVNOSTI IN CILJEV ZA RAST POSAMEZNIKA V SKUPNOSTI
- III. POT IN KORAKI OBRAVNAVE NASILJA
- IV. SPREMLJANJE DOSEGANJA CILJEV, EVALVACIJA OPRAVLJENIH DEJAVNOSTI
- V. LITERATURA

I. UVOD

Strategija spodbujanja rasti posameznika v skupnosti temelji na naboru **preventivnih dejavnosti**, ki jih tekom šolskega leta izvajamo na OŠ Alojzija Šuštarja. Navedene dejavnosti so vsako leto terminsko opredeljene v aktualnem Letnem delovnem načrtu šole.

V strategiji so opredeljene preventivne dejavnosti, ki prispevajo k rasti posameznika v skupnosti. V prvi vrsti želimo z njimi vplivati na **razvoj posameznika**, njegove osebnosti, njegovega dojemanja sebe, odnosov z drugimi, družbe in sveta okoli sebe. Tega posameznika učimo **delovanja v skupnosti**, kjer želimo, da razvija empatijo, odgovornost, samostojnost, aktivno državljanstvo in je zgled dobrega kristjana.

Pri vseh dejavnostih izhajamo iz tradicionalnih krščanskih vrednot, pristnih medčloveških odnosov in stremjenja k redu. Verjamemo, da vse troje tvori **varno okolje**, ki je pogoj za posameznikovo optimalno rast.

Namen strategije je zasledovanje splošnega cilja vzgoje, ki je po našem mnenju *odgovoren, samostojen, empatičen, zadovoljen človek (državljan, kristjan)*. Ob tem se zavedamo, da otrok na določeni razvojni stopnji še ni zmožen dosegati teh ciljev, je pa sposoben **rasti v smeri teh ciljev**.

Kot temeljne smo opredelili **tri cilje**, ki jih zasledujemo pri načrtovanju preventivnih dejavnosti:

- razvoj psihološke rezilientnosti (odpornosti, a hkrati prožnosti in prilagodljivosti),
- razvoj empatije in altruizma,
- razvoj občutljivosti na zaznavanje nasilja in ustreznega reagiranja nanj.

Idejno izhodišče, iz katerega izhajamo je, da šola otroku predstavlja **poligon za življenje**. Otroku v relativno nadzorovanem okolju doživlja tako prijetne, kot tudi frustracijske situacije, ob katerih se krepi in osebno raste. Ob tem, ko spodbujamo rast posameznika, mu zaradi skupnostne narave šolskega okolja omogočamo tudi, da svoje sposobnosti, vrline, talente in osebne značilnosti vsakodnevno preizkuša v skupnosti.

Določene posameznikove osebne značilnosti, posebnosti ali navade lahko naletijo na nerazumevanje in nesprejetost v vrstniški skupini, kar lahko privede do **nasilne reakcije** posameznika ali skupine vrstnikov nad določenim učencem. Tega učenca želimo okrepiti, ga ozavestiti in spodbuditi k uporabi takšnega nasilja. Učencu, ki nasilje izvaja, želimo dati jasno sporočilo, da tovrstno vedenje ni dopustno in ga bomo dosledno sankcionirali, učence opazovalce pa senzibilizirati na zaznavanje nasilja in ukrepanje v smislu, da se postavijo na stran žrtve in pomoč poiščejo pri odraslih.

Zato pričujočo strategijo podnaslavljamo kot "**strategijo za preprečevanje nasilja**", saj verjamemo, da s številnimi preventivnimi dejavnostmi, ki vplivajo na rast posameznika v skupnosti, pomembno zmanjšujemo pojav in stopnjo nasilja med našimi učenci. Do nasilja želimo imeti absolutno ničelno toleranco, ob tem pa se zavedamo dejstva, da je meja, kaj je nasilno dejanje, kaj pa stvar razvojno normalnega medvrstniškega "brušenja", zelo tanka oziroma diskutabilna.

V dokumentu smo preventivne dejavnosti razporedili na **šest področjih** in jih predstavljamo skupaj z navedenimi cilji ter navedbo populacije učencev, ki jim je posamezna dejavnost namenjena. Ta področja so:

- razvoj posameznikove osebnosti,
- razvijanje socialnih veščin,
- spolna vzgoja,

- skrb za zdravje odraščajočih otrok,
- učenje učenja,
- duhovne obnove.

Verjamemo, da je načrtno delo in razvijanje kompetenc na navedenih področjih pomemben varovalni dejavnik za preprečevanje nasilja na šoli in širše, v družbi.

II. OPREDELITEV PREVENTIVNIH DEJAVNOSTI IN CILJEV ZA RAST POSAMEZNIKA V SKUPNOSTI

II.1. Razvoj posameznikove osebnosti

dejavnosti	vklučeni razredi	cilji
Ure DSP, ISP in učna pomoč	1.– 9. r. (učenci z Odločbo o usmeritvi, učenci, ki potrebujejo ISP)	<ul style="list-style-type: none">- pomoč in podpora posamezniku glede na identificirane primanjkljaje (cilji so opredeljeni v posameznikovem Individualiziranemu programu)- osebno spremljanje in individualni pogovori
vodenje Mape vzg, delovanja	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- sistematično spremljanje in beleženje dogajanja s posameznikom na vzgojnem področju- celostna obravnava posameznika
Individualni razgovori svetovalnih delavcev in šolskega kaplana z učenci	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- prepoznavanje, soočenje, reševanje osebnih stisk in težav- krepitev močnih točk, opolnomočenje, iskanje notranjih virov moči- krepitev samopodobe- iskanje učinkovitih načinov reševanja problemov- razvijanje samostojnosti, odgovornosti za svoje vedenje- razvijanje pozitivne naravnosti- razvijanje občutka zaželenosti, lastne vrednosti
Individualni razgovori (so)razrednika z učenci	5.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- izraženo zanimanje za učenca- razvijanje občutka lastne vrednosti- krepitev samopodobe- razvijanje samostojnosti in odgovornosti- iskanje talentov, močnih področij- identificiranje posameznikovega mesta v razredni skupnosti

Individualni razgovori karijerne svetovalke s posameznimi učenci	8. in 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- prepoznavanje interesov, zanimanj in talentov- samostojna komunikacija z mentorjem kariernega dne- načrtovanje pridobivanja informacij za izbiro srednje šole- - seznanitev s postopkom vpisa, pomoč pri izvedbi vpisa
--	-------------	---

II.2. Razvijanje socialnih veščin

dejavnost	vkjučeni razredi	cilji
Razredne ure, jutranji krog	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvijanje samostojnosti in odgovornosti za šolske obveznosti- krepitev razredne skupnosti- skrb drug za drugega- obravnava aktualnih tematik- primerno vstopanje v medvrstniške interakcije
Duhovna obnova	1.- 9.r.	<ul style="list-style-type: none">- gradnja osebnosti- medsebojno sodelovanje- krepitev prijateljskih vezi- medsebojna pomoč- skrb drug za drugega- vzgoja za samostojnost in odgovornost
Tutorstvo	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- gradnja osebnosti- pomoč šibkejšemu- empatija
Načrtovanje in izdelava razrednih jaslíc	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- krepitev samoociativnosti- sodelovanje v skupini- razvoj ustvarjalnosti
Zbiralne akcije starega papirja	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- medvrstniška organizacija dogodka- sodelovanje v skupini
Sodelovanje z ZGNL	1.-3. r	<ul style="list-style-type: none">- empatija- sprejemanje različnosti,- pomoč šibkejšemu- gradnja inkluzivne skupnosti
krožek Kaj mi pravi srček	1.-3. r.	<ul style="list-style-type: none">- izražanje čustev- krepitev primernih medosebnih odnosov- gradnja osebnosti

delavnica »Jaz sem car, ti pa tožibaba«	6. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvijanje soc. veščin- ozaveščanje o tem, kaj je nasilje, katere so vrste nasilja- primerna reakcija na nasilje- vloge: nasilnež – žrtev – opazovalec- krepitev odgovornosti
Odklop za fante	fantje 6.-9. r.	<ul style="list-style-type: none">- krepitev prijateljskih vezi- medsebojna pomoč- skrb drug za drugega- vzgoja za samostojnost in odgovornost
Šola v naravi	5. in 7. r.	<ul style="list-style-type: none">- krepitev prijateljskih vezi- medsebojna pomoč- skrb drug za drugega- vzgoja za samostojnost in odgovornost
Jutranji zbor	6.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- krepitev občutka pripadnosti skupnosti- krepitev vrednot- razvijanje spoštovanja, poslušanja, obnašanja v večji skupini
Klepetalnice	dekleta 6.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvoj pozitivne samopodobe- vstopanje v medvrstniške odnose- soočanje s stresom, s skrbmi- gradnja osebnosti- vzpostavitev zaupnosti in povezanosti- preseganje medvrstniškega izključevanja
Volitve za predstavnika razreda, za predstavnika šolske skupnosti	2.-9. r.	<ul style="list-style-type: none">- medvrstniško sodelovanje- krepitev socialnih veščin, kompetenc vstopanja v odnose
Kolesarska 3-dnevna odprava	7., 8.r.	<ul style="list-style-type: none">- krepitev odpornosti, vzdržljivosti, premagovanje naporov- vstopanje v medvrstniške odnose
Prostovoljstvo	5.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- pomoč šibkejšemu- empatija- gradnja osebnosti
Praktikum	6.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- pristen stik z učenci in med učenci- medsebojna pomoč- altruizem- sodelovanje v skupini

Projektni teden	6.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- medsebojno sodelovanje- razvoj pozitivne samopodobe- prepoznavanje svojih talentov, močnih področij- sodelovanje v skupini- aktivno državljanstvo
Načrtovanje vate, zaključnega izleta, zbiranja denarja	9. r	<ul style="list-style-type: none">- sodelovanje v skupini- razvoj kreativnosti, samoiniciativnosti- prepoznavanje talentov, delitev vlog v skladu s tem

II.3. Spolna vzgoja

dejavnosti	vključeni razredi	cilji
jutranji krog	1.- 3. r.	<ul style="list-style-type: none">- odgovarjanje na vprašanja glede razlik med spoloma v skladu z razvojno stopnjo otrok
Učne tematike (SPO, SPV,..)	1.- 3. r.	<ul style="list-style-type: none">- poznavanje svojega telesa in delovanje le-tega
Dnevi dejavnosti (Dan zdravja,...)	1., 3., 6., 8.r.	<ul style="list-style-type: none">- poznavanje svojega telesa in delovanje le-tega
Duhovna obnova	5. r., 7. r	<ul style="list-style-type: none">- razvijanje spoštovanja do razlik nasprotnega spola- ozaveščanje o celostnem vidiku spolnosti
delavnica o spolni nedotakljivosti (delavnica »Floortime«)	5. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvijanje zavedanja o dragocenosti lastnega telesa- ozaveščanje o mejah telesne nedotakljivosti
Klepetalnice	dekleta 6.- 9.r.	<ul style="list-style-type: none">- prostor in čas za odkrit pogovor tudi o tematiki spolnosti in razvoja deklet
Očarljiva, Divji v srcu	7. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvijanje in krepitev moške oz. ženske identitete- razvoj pozitivne samopodobe- učenje koristnega preživljanja prostega časa- učenje odgovornosti do skupnosti- vzgoja za odnose- vzgoja za premagovanje ovir
Teologija telesa	8. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvijanje in krepitev moške oz. ženske identitete- krščanski pogled na temo spolnosti

Kriminalist, nevarnosti na spletu (delavnica »Integrum«)	9 .r.	- ozaveščanje o nevarnostih in posledicah neprevidnega vedenja »na ulici« in na spletu
--	-------	--

II.4. Skrb za zdravje odrasčajočih otrok

dejavnosti	vključeni razredi	cilji
Rekreativni odmor	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- krepitev zavedanja o pomenu redne telesne aktivnosti- krepitev medsebojnih odnosov
Pouk SPO, NAR, BIO, KEM, ŠPO, VIK/SPV	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- ozaveščanje o zdravi prehrani, rednem gibanju- pomen osebne higiene- pomen telesnega, duhovnega in duševnega zdravja- ozaveščanje o škodljivosti določenih substanc
Dežurstva	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- učenje odgovornosti in samostojnosti- skrb za druge, za skupnost
Akcije šolske skupnosti	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvijanje pripadnosti šolski skupnosti- družbeno angažiranje
Skrb za okolje (čistilne akcije, ločevanje odpadkov)	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- prepoznavanje svoje vloge pri ohranjanju čistega okolja
Ozaveščanje o zdravi prehrani	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- bonton pri jedi- primeren odnos do hrane
Predavanja/dogodki za starše	1.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- ozaveščanje o tematikah, vezanih na skrb za zdravje (preventivne dejavnosti, npr. pasti pretirane uporabe spleta, škodljivosti vejпов, skrivni jezik emotikonov ipd.)
Varni internet	4. r.	<ul style="list-style-type: none">- ozaveščanje o odgovornem in pazljivem obnašanju v spletnem okolju- orodja za preprečevanje spletnega nasilja
Prenočevanje v UvN	5. r.	<ul style="list-style-type: none">- vzgoja za samostojnost in odgovornost- učenje prilagajanja različnim življenjskim situacijam

Odklop za fante	6.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvoj in krepitev moške identitete- vzgoja za samostojnost in odgovornost- skrb za osebno higieno- učenje prilagajanja različnim življenjskim situacijam
delavnica Finančno opismenjevanje	6. r.	<ul style="list-style-type: none">- odgovorno ravnanje z denarjem- razumevanje osnovnih pojmov in delovanja finančnih tokov
Klepetalnice	6.- 9. r.	<ul style="list-style-type: none">- razvoj pozitivne samopodobe- soočanje s stresom, s skrbmi- gradnja osebnosti

II.5. Učenje učenja

dejavnosti	vkjučeni razredi	cilji
ISP	1.- 9.r.	<ul style="list-style-type: none">- seznanitev s tehnikami in strategijami učinkovitega učenja
RaP	1.- 5.r.	<ul style="list-style-type: none">- organizacija časa za popoldansko opravljanje šolskih obveznosti
predstavitve načina učenja pri posameznem predmetu	3.- 9.r.	<ul style="list-style-type: none">- seznanitev s tehnikami in strategijami učinkovitega učenja določenega predmeta
delavnica učinkovitega učenja (zunanja izvajalka – na 2 leti)	4.- 9.r.	<ul style="list-style-type: none">- usvojitev tehnik in strategij učinkovitega učenja- organizacija časa- urjenje spomina, tehnike pomnjenja
Pogovorne ure	6.- 9.r.	<ul style="list-style-type: none">- individualno usmerjena pomoč pri usvajanju učnih vsebin

II.6. Duhovne obnove

dejavnosti	vključeni razredi	cilji
Dnevi srca	1. r	<ul style="list-style-type: none">- spoznati, da je srce mišica, ki poganja kri po našem telesu, a obenem predstavlja tudi prostor, iz katerega lahko prihajajo naša dobra in slaba ravnanja- razvoj pozitivne samopodobe- učenje tehnik življenja v drugega in učenje sočutja
Lepota stvarstva	2. r	<ul style="list-style-type: none">- krepitev zavedanja o pomenu redne telesne aktivnosti- učenje odgovornosti do narave- učenje odgovornosti za skupnost- vzgoja za hvaležnost- krepitev zavedanja in skrbi za zdravo prehranjevanje- zavedanje, da našo notranjost lahko nahranimo z dobro glasbo, dobro knjigo, igro, duhovnostjo
Prijateljstvo	3. r	<ul style="list-style-type: none">- vzgoja za iskanje dobrih lastnosti v soljudeh- krepitev medsebojnega zaupanja znotraj skupine- učenje odgovornosti, skrb za druge- soočanje s stresom- učenje pozornega poslušanja- učenje spoštljivosti do soljudi

Družina je moj zaklad	4. r	<ul style="list-style-type: none">- spoznati vrednost družine- spoznavati vrednost pogovora, skupnega prostega časa, izpolnjevanja dolžnosti, medsebojne pomoči, spoštovanja, duhovnosti- učiti se razpoznavati dejanja, ki odnose v družino gradijo in dejanja, ki odnose v družini podirajo- spoznavati, da vsak otrok lahko prispeva k vzdušju v družini- spoznati, da imata le mati in oče »ključ«, ki odpira vsa vrata.- vzgoja za hvaležnost
Moje telo je moj prijatelj	5. r	<ul style="list-style-type: none">- prepoznavanje svoje vloge pri ohranjanju čistega okolja- prepoznavanje kaj vse zmore naše telo- razvoj pozitivne samopodobe- učenje postavljanja zdravih meja v odnosu so sebe in svojega telesa- prepoznavanje svojih talentov in sposobnosti- zavedanje, da ni pomembna le naša zunanost; tudi naši talenti nas na poseben način delajo lepe
Namesti ljubezen	6. r	<ul style="list-style-type: none">- prepoznavanje svojih talentov in sposobnosti- razvoj pozitivne samopodobe- zavedati se svoje enkratnosti, da ne bi prevečkrat kopirali drugih ljudi- učenje koristnega preživljanja prostega časa- učenje odgovornosti do skupnosti- učenje dobrega sporazumevanja- zavedanje, da ima vsak od nas še veliko nastavkov za rast in napredovanje- pisanje pisma, ki ga bodo prejeli čez 4 leta
Si upaš bit svetnik?	7. r	<ul style="list-style-type: none">- razvoj pozitivne samopodobe- učenje odgovornosti do skupnosti- pogled v svojo prihodnost: kaj si želiš postati, kakšne lastnosti, cilje in vrednote želiš doseči?- iskanje pozitivnih zgledov v svoji bližnji in daljni okolici

		<ul style="list-style-type: none">- zavedati se svoje enkratnosti, da ne bi prevečkrat kopirali drugih ljudi.- zavest, da je življenje priložnost- vzgoja za hvaležnost- vzgoja za to, da vsako dejanje povzroči posledice (dobre ali slabe)
Zmorem in hočem več	8. r	<ul style="list-style-type: none">- prepoznavanje svojih talentov in sposobnosti na treh ravneh: telesni, duševni in duhovni- razvoj pozitivne samopodobe- učenje odgovornosti do skupnosti- pogled naprej: kaj si želim postati glede na svoje talente
Odhajam na pot	9. r	<ul style="list-style-type: none">- pogled nazaj na prehojeno pot- vzgoja za hvaležnost- pogled naprej: kaj si želim postati glede na svoje talente- iskanje smisla življenja- razvoj pozitivne samopodobe- vzpodbuda za sprejemanje izzivov- vzpodbuda za rast na področju odnosov do sebe, bližnjih in Boga- učenje odgovornosti do skupnosti- vzgoja za zavest, da svet lahko spremeniš tako, da spreminjaš in izgrajuješ sebe- vzgoja za proaktivnost: ni dovolj le želja, ampak je treba kaj tudi narediti, da se bo želja uresničila

III. POT IN KORAKI OBRAVNAVE NASILJA

Nasilje definiramo kot enkratno ali ponavljajoče dejanje, ko kdo s svojim ravnanjem nekomu namerno škodi ali mu povzroča bolečino (ga žali, nadira, izsiljuje, udari in podobno). Opredeljujemo **šest oblik nasilja**:

- 1) fizično – nekdo nekoga udari, brcne, porine, tepe ...
- 2) psihično (verbalno in neverbalno) – nekdo nekoga nadira, mu grozi, ga žali z besedami ali gestami, ga izsiljuje, ponižuje, se norčuje ...
- 3) socialno – nekdo nekoga namerno izključuje iz skupine, nagovarja druge, naj se ne družijo z njim, ga načrtno ignorira ...
- 4) čustveno – nekdo želi preko izražanja svojih čustev doseči, da nekdo nekaj naredi tako, kot želi on (npr. nekdo želi imeti prijatelja le zase, kar drugega utesnjuje in si tega ne želi)
- 5) spletno nasilje – v skupinah ali na IG/YT/Vibru idr. nekdo o nekom pošilja grde, žaljive objave, spodbuja k nestrpnosti, deluje s slabimi nameni
- 6) spolno – nekdo se nekoga proti njegovi volji dotika na neprimeren način, ciljno za nekoga uporablja vulgarne izraze, komentira njegove dela telesa, ga spodbuja k razgaljanju ...

Na OŠ Alojzija Šuštarja medvrstniško nasilje obravnavamo v skladu z zakonodajo ter Pravilnikom o šolskem redu. Pri zaznavanju in ukrepanju nasilja smo dosledni, pri tem pa potrebujemo sodelovanje in informacije vseh deležnikov v šolskem okolju. Sledimo dokumentu »Protokol za ravnanje ob zaznavi in obravnavi medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih«, ki ga je 2016 izdal in 2023 prenovil Zavod za šolstvo.

Zavedamo se, da je »hitra in strokovna obravnava zaznanega nasilja najboljša zaščita pred njegovo ponovitvijo. /.../ Sporočila, ki jih vodstvo vzgojno-izobraževalnega zavoda, šolska svetovalna služba ter učitelji oz. vzgojitelji dajo otrokom, staršem in lokalnemu okolju **s hitro, strokovno in odločno obravnavo zaznanega nasilja, so neprecenljiva in najboljša možna zaščita pred njegovo ponovitvijo.**« (Lešnik Mugnaioni idr, str. 37). Zato v prvi vrsti verjamemo v preventivne dejavnosti, katerih nabor se tekom let širi, spreminja in nadgrajuje.

V primeru, ko pride do medvrstniškega nasilja, ravnamo po Shemi ravnanja ob medvrstniškem nasilju (Lešnik Mugnaioni idr, str. 24):

1. **takojšnja intervencija** – takojšnja zaustavitev nasilja in zaščita žrtve nasilja (vsak zaposleni)
2. **procesna intervencija**:
 - delo z žrtvijo (glede na kompetence strokovnega delavca)
 - delo s povzročiteljem
 - delo z razredom
 - delo v timu (vsaj ravnatelj, svetovalni delavec in razrednik)
 - vključitev drugih institucij (policija, CSD)

Kot šola na nasilje odreagiramo z vzgojnimi **dejavnostmi** in vzgojnimi **ukrepi** (opredeljeni v Pravilniku o šolskem redu). Najpomembnejše je **nadaljnje spremljanje učencev in dogajanja med njimi**, ki so bili vključeni v nasilno oz. kakršnokoli drugo neprimerno dejanje (povzročitelj, žrtev, opazovalci).

Trudimo se **vzpostaviti varno, spodbudno in vključujoče okolje** ter **zagotavljati celostni razvoj** (gibalni, spoznavni, čustveni in socialni razvoj, skrb za duševno zdravje) **in dobrobit oz. blagostanje učencev**. Celotno načrtovanje vzgojnih in preventivnih dejavnosti temelji na teh dveh ciljih. V primeru, ko pride

do nasilnega dejanja, je težišče vseh ukrepov usmerjeno v smer ponovne vzpostavitve k navedenima ciljema.

IV. SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE

Strategijo razumemo kot živ dokument, ki ga bomo redno preverjali, dopolnjevali in prilagajali na podlagi izkušenj ter opazanj pri delu z otroki. Njeno izvajanje bomo sistematično spremljali in vsakoletno evalvirali. Ko se bo pokazala potreba po večjih spremembah, jih bomo smiselno vključili in dokument posodobili.

Preventivne dejavnosti bomo vsakoletno evalvirali in jih kritično presojali glede na zastavljene cilje – predvsem z vidika njihovega prispevka k razvoju psihološke rezilientnosti, empatije in altruizma ter k večji občutljivosti za zaznavanje nasilja in ustrezno odzivanje nanj. V ospredju bo kakovost in učinkovitost, ne zgolj obseg izvedenih aktivnosti.

Pričakovanja bomo oblikovali realno. Gre za področja osebne razvoja, kjer so spremembe postopne in dolgoročne, učinki pa pogosto težje merljivi. Naš temeljni cilj je krepitev kulture kakovostnih medosebnih odnosov, ki vključuje vse deležnike šolskega prostora – zaposlene, učence in starše.

Strategija je okvir, ki usmerja naše delo. Njena vrednost bo odvisna od doslednega spremljanja, strokovne presoje in pripravljenosti na prilagoditve.

LITERATURA

- Protokol za ravnanje ob zaznavi in obravnavi medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Doroteja Lešnik Mugnaioni idr.; urednica Zvonka Kos; 1. izdaja, 1. natis; Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2023.
- Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. Zavod RS za šolstvo, 2023.
- Pravilnik o šolskem redu. Ljubljana Šentvid: Osnovna šola Alojzija Šuštarja, 2023.

Priloge:

- Roka
- Opredelitev nasilja in protokol ukrepanja ob zaznavi nasilja

PRILOGA 1: Protokol ukrepanja v krizni situaciji

PRILOGA 2: Opredelitev nasilja in protokol ukrepanja ob zaznavi nasilja

Takojšnja intervencija	Strokovni delavec (ali drug delavec VIZ) takoj, ko je zaznal nasilje:	Poskrbi za varnost in zdravje otrok, tako da:	- izvede vse potrebne ukrepe za zaščito otroka žrtve, - če je potrebno, pokliče nujno zdravniško pomoč in o poškodbi obvesti otrokove starše, - se pogovori z otrokom, ki je bil žrtev nasilja in mu nudi čustveno oporo,
		isti dan, izjemoma, če okoliščine tega ne dopuščajo, naslednji dan po zaznavi nasilja	- o dogodku obvesti ravnatelja, razrednika vseh vpletenih otrok, šolsko svetovalno službo in starše, - naredi zapis dogodka in ga posreduje šolski svetovalni službi.
	Naloge šolske svetovalne službe	Šolska svetovalna služba isti oz. najpozneje naslednji delovni dan po zaznavi nasilja:	- po potrebi oblikuje načrt za preprečitev nadaljevanja nasilja, - ločeno se pogovori z otrokom žrtvijo in povzročiteljem nasilja in po potrebi z opazovalci dogodka ter izdela zapis pogovora z namenom razjasnitve situacije.
	Naloge vodstva VIZ	V odsotnosti šolske svetovalne službe, ali če šolska svetovalna služba oceni, da je to potrebno, ločene pogovore iz prejšnjega odstavka opravi ravnatelj ali pomočnik ravnatelja.	

Procesna intervencija	Naloge šolske svetovalne službe	Šolska svetovalna služba na podlagi pridobljenih informacij prične s svetovalnim delom z otrokom žrtvijo in povzročiteljem nasilja. Na pogovor povabi tudi starše. Šolska svetovalna služba najpozneje v treh delovnih dneh po zaznavi nasilja skliče tim. Člani tima so: svetovalni delavec, razrednik oz. vzgojitelj otroka žrtve ter povzročitelja nasilja, ravnatelj in po potrebi drugi strokovni delavci VIZ. Tim vodi svetovalni delavec, ki dejavnosti tima tudi ustrezno dokumentira.
	Naloge tima	- izdela načrt pomoči za žrtev nasilja, - v skladu s predpisi načrtuje vzgojno ukrepanje za povzročitelja, - načrtuje delo s starši, - načrtuje delo z oddelkom, v katerega sta vključena žrtev, povzročitelj nasilja, in opazovalci, - sodeluje z zunanjimi institucijami, - določi izvajalce nalog, - s primerom nasilja seznaniti druge strokovne delavce VIZ.

Fizično nasilje	grizenje, brcanje, porivanje, suvanje, vlečenje za lase, pljuvanje, praskanje, boksanje, udarci, klofute in druge oblike fizičnih napadov, fizično poškodovanje.
Psihično nasilje	Psihično – verbalno nasilje: žaljenje, zmerjanje, posmehovanje, podcenjevanje, žaljenje po telefonu, zmerljivke povezane z imenom, rasistične pripombe, ogovarjanje, širjenje lažnih in zlonamernih govoric, zaničevanje, ščuvanje, grožnje.
	Psihično – neverbalno nasilje: direktno: mimika obraza, nesramne kretnje, zaničljive geste; indirektno: manipuliranje/uničevanje prijateljstva, sistematično izključevanje, ignoriranje, izolacija, pošiljanje (pogosto anonimnih) strupenih opazk, dopuščanje ogovarjanja, molk kot sredstvo pritiska.
Spolno nasilje	namigovanje na spolnost in šale s spolno vsebino, opolzko gestikuliranje in govorjenje, nadlegovanje zaradi pripadnosti spolu, nagovarjanje na spolnost, prikazovanje pornografskega materiala, otipavanje, zalezovanje, spolni napad.

Materialno nasilje	izsiljevanje ali nasilni odvzem denarja ali druge lastnine, poškodovanje ali uničenje osebne lastnine in šolskih potrebščin, odvzem in uporaba telefona.
Spletno nasilje	namerno in ponavljajoče nadlegovanje in/oz. ustrahovanje preko interneta, mobilnih telefonov in drugih informacijsko-komunikacijskih tehnologij, kot npr. pošiljanje žaljivih sporočil, pošiljanje ali objavlanje škodljivih, neresničnih ali krutih izjav, objavlanje občutljivih, zasebnih informacij (npr. zasebnih sporočil ali fotografij), pošiljanje ali objavlanje obdelanih fotografij na žaljiv način, prilaščanje druge identitete z namenom osramotitve in škodovanja, obrekovanje na forumih, blogih ali socialnih omrežjih, izključevanje iz spletne skupnosti oz. spletne skupine prijateljev, snemanje nasilnih ali drugače neprimernih videoposnetkov (npr. šolskih pretefov) in razpošiljanje ter objavlanje teh posnetkov na spletu, pošiljanje grozljivih sporočil z namenom zastraševanja in izsiljevanja.